

KOMUNIKAT PRASOWY nr 194/24

Luksemburg, 19 listopada 2024 r.

Wyroki Trybunału w sprawach C-808/21 | Komisja/Republika Czeska i C-814/21 | Komisja/Polska
(Kandydowanie w wyborach i status członka partii politycznej)

Obywatelstwo Unii: odmówienie obywatelom Unii mającym miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, prawa do uzyskania członkostwa w partii politycznej narusza prawo Unii

Nakładając wymóg obywatelstwa, Republika Czeska i Polska nie zapewniają traktowania tych obywateli na równi z własnymi obywatelami w zakresie skutecznego wykonywania prawa kandydowania w wyborach lokalnych i europejskich

Prawo Unii przyznaje prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych i europejskich obywatelom Unii mającym miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami. Skuteczne wykonywanie tego prawa wymaga, aby obywatele ci mieli równy dostęp do środków, jakimi dysponują obywatele tego państwa członkowskiego do celów skorzystania z tego prawa. Zważywszy na to, że członkostwo w partii politycznej przyczynia się w istotny sposób do wykonywania praw wyborczych przyznanych na mocy prawa Unii, Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że Republika Czeska i Polska naruszyły to prawo, odmawiając prawa do uzyskania członkostwa w partii politycznej obywatelom Unii, którzy mają miejsce zamieszkania w tych państwach członkowskich, nie będąc jednak ich obywatelami. Wstępowanie tych obywateli do partii politycznej nie może negatywnie wpłynąć na tożsamość narodową Republiki Czeskiej lub Polski.

Ustawodawstwa czeskie i polskie przyznają prawo do uzyskania członkostwa w partii politycznej wyłącznie obywatelom tych państw. W konsekwencji, zdaniem Komisji Europejskiej, obywatele Unii mający miejsce zamieszkania w tych państwach członkowskich, nie będąc jednak ich obywatelami, nie mogą wykonywać przysługującego im na mocy prawa Unii prawa kandydowania w wyborach lokalnych i europejskich na takich samych zasadach jak obywatele czescy i polscy.

Uznawszy, że taka odmowa stanowi zakazane przez prawo Unii¹ odmienne traktowanie ze względu na przynależność państwową, Komisja wniosła do Trybunału Sprawiedliwości dwie skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko, odpowiednio, Republice Czeskiej i Polsce².

Trybunał uwzględnił obie skargi i stwierdził uchybienie przez te dwa państwa członkowskie zobowiązaniom ciążącym na nich na mocy traktatów.

Wskazał, że **skuteczne wykonywanie** gwarantowanych przez prawo Unii **praw wyborczych w wyborach lokalnych i europejskich wymaga, aby obywatele Unii mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, mieli równy dostęp do środków, jakimi dysponują obywatele tego państwa członkowskiego do celów skutecznego wykonywania tych praw.**

Partie polityczne odgrywają kluczową rolę w systemie demokracji przedstawicielskiej będącym konkretnym przejawem demokracji jako jednej z wartości, na których opiera się Unia. W konsekwencji **zakaz przynależności do**

partii politycznej stawia tych obywateli Unii, w porównaniu z obywatelami czeskimi i polskimi, w mniej korzystnej sytuacji, jeśli chodzi o kandydowanie w wyborach lokalnych i europejskich. Szansom na wybór obywateli czeskich i polskich sprzyja bowiem w szczególności okoliczność, że mogą oni być członkami partii politycznej posiadającej struktury organizacyjne oraz zasoby ludzkie, administracyjne i finansowe, które mogą wspierać ich kandydatury. Ponadto przynależność do partii politycznej stanowi dla wyborców jedno z kryteriów wyboru.

To zakazane przez prawo Unii odmienne traktowanie nie może być uzasadnione względami związanymi z poszanowaniem tożsamości narodowej. Prawo Unii nie wymaga bowiem od państw członkowskich, by zapewniły owym obywatelom Unii prawo głosowania i kandydowania w wyborach krajowych, ani nie zabrania im ograniczania roli tych obywateli w partii politycznej w kontekście wyborów krajowych.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego może być wniesiona przez Komisję lub inne państwo członkowskie przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się kar finansowych. Jednak w sytuacji niepoinformowania Komisji o krajowych środkach transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie wyroków ([C-808/21](#), [C-814/21](#)) są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroków jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ A mianowicie przez art. 22 TFUE, zgodnie z którym każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych i w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa.

² Skarga wniesiona przeciwko Republice Czeskiej dotyczy także nałożonego na mających miejsce zamieszkania w tym państwie członkowskim obywateli Unii, którzy nie są obywatelami tego państwa, zakazu uzyskania członkostwa w ruchu politycznym.